

Manifestación de docentes y familias en Barcelona: la mentira de la escuela inclusiva en el capitalismo [ESP/CAT]

Miles de docentes y familias se manifestaron el sábado en Barcelona para reclamar un aumento del salario, parcialmente congelado desde hace más de una década, así como la reducción de ratio de alumnos por aula, la contratación de más profesorado y especialistas para atender al alumnado con necesidades específicas y una disminución de la burocracia y de la carga de trabajo innecesaria. Sus demandas ponen de manifiesto un problema estructural: la contradicción entre los avances científicos en materia educativa y las condiciones materiales impuestas por el capitalismo.

La realidad del capitalismo es que la ciencia y la academia, llegan a una serie de conclusiones, como soluciones al cambio climático, avances tecnológicos, aportaciones en psicología y psiquiatría o, en este caso, en cuál es la forma más adecuada de enseñar a los alumnos, sin embargo, las condiciones materiales de las relaciones de producción capitalistas son un muro que impiden que sean útiles para una mayoría o que, directamente, que se puedan poner en práctica.

De nada sirve que las instituciones educativas promuevan la aplicación del Diseño Universal de Aprendizaje (DUA) si luego no se asignan los recursos necesarios para derribar las barreras que este mismo modelo pretende erradicar. Tampoco sirve que en la universidad se enseñe a los futuros docentes los estudios de psicólogos como Lev Vygotsky sobre la zona de

desarrollo próximo si se omite el resto de su teoría que subraya cómo el entorno condiciona el aprendizaje y el desarrollo cognitivo. Y esto es aún más contradictorio si recordamos que Vygotsky elaboró sus teorías en un contexto (el de la Unión Soviética) donde la igualdad y los servicios sociales universales eran una realidad, no una falsa aspiración como lo son en el capitalismo.

En los centros educativos del capitalismo, las medidas diseñadas supuestamente para atender a las desigualdades tienden, paradójicamente, a profundizarlas. El aula no es un espacio aislado ni estéril: es un espejo del mundo exterior, con todas sus contradicciones y desigualdades. Cuando intentas integrar a alumnos con diferentes situaciones psicológicas o sociales en aulas ordinarias sin los recursos necesarios para atender a sus necesidades, surgen etiquetas estigmatizadoras, tanto entre el alumnado como entre el equipo docente: el “de educación especial” que “boicotea” la clase, el recién llegado que no alcanza el ritmo, etc. Se individualiza el problema, mientras se ignora la raíz estructural que genera esas diferencias: el modelo social y económico imperante.

Las escuelas acaban convirtiéndose en una jungla caótica y las consecuencias de dicho desorden recae sobre los hombros de las trabajadoras y trabajadores. El Defensor del Profesor del sindicato ANPE, en su último informe, revela que el 69% de los docentes que acudieron a su servicio de apoyo lo hicieron por ansiedad, un 16,1% mientras estaban de baja laboral y un 13,4% sufriendo depresión. En total, se registraron 2.101 intervenciones, 153 más que el curso anterior (un aumento del 7,9%). Destaca especialmente el incremento de los conflictos entre el profesorado y la administración o el sistema educativo en su conjunto, que alcanzaron las 770 reclamaciones.

Estos datos reflejan que tanto el Gobierno español como los

ejecutivos autonómicos simulan llevar a cabo reformas educativas bajo el discurso de la inclusión y la equidad pero, en la práctica, estas políticas terminan traducéndose en mayor precariedad laboral para quienes sostienen el sector, que igual que en el resto de sectores, son las trabajadoras y trabajadores (de la educación en este caso).

El Partido Comunista Obrero de Cataluña (PCOC) apoya las manifestaciones y reivindicaciones de la comunidad educativa, respaldadas por todos los sindicatos con representación en las escuelas –públicas, concertadas y privadas–, pero recuerda que no habrá solución real sin unidad de clase. La creación de una central sindical única de clase que aglutine a todos los sectores es imprescindible. Porque las aulas son un reflejo del contexto social en el que se insertan y mientras este sea capitalista, la educación seguirá siendo un retrato de la precariedad y la desigualdad. Por más leyes educativas igualitarias e inclusivas que se promulguen, sin un cambio de sistema, seguirán siendo papel mojado.

**¡Por la unidad de todos los sectores en una central sindical
única!**

¡Por la huelga general!

¡Por el fin del capitalismo agotado y enemigo del desarrollo!

Barcelona, 16 de noviembre de 2025

Comité Nacional del Partit Comunista Obrer de Catalunya (PCOC)

Manifestació de docents i famílies a Barcelona: la mentida de

l'escola inclusiva en el capitalisme

Milers de docents es van manifestar dissabte a Barcelona per reclamar un augment del salari, parcialment congelat des de fa més d'una dècada, així com la reducció de la ràtio d'alumnes per aula, la contractació de més professorat i especialistes per atendre l'alumnat amb necessitats específiques i una disminució de la burocràcia i de la càrrega de treball innecessària. Les seves demandes posen de manifest un problema estructural: la contradicció entre els avenços científics en matèria educativa i les condicions materials imposades pel capitalisme.

La realitat del capitalisme és que la ciència i l'acadèmia arriben a una sèrie de conclusions, com ara solucions al canvi climàtic, avenços tecnològics, aportacions en psicologia i psiquiatria o, en aquest cas, sobre quina és la manera més adequada d'ensenyar als alumnes. Tanmateix, les condicions materials de les relacions de producció capitalistes són un mur que impedeix que aquestes siguin útils per a la majoria o, directament, que es puguin posar en pràctica.

De res serveix que les institucions educatives promoguin l'aplicació del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) si després no s'assignen els recursos necessaris per eliminar les barreres que aquest mateix model pretén erradicar. Tampoc serveix que a la universitat s'ensenyi als futurs docents els estudis de psicòlegs com Lev Vygotsky sobre la zona de desenvolupament proper si s'omet la resta de la seva teoria, que subratlla com l'entorn condiciona l'aprenentatge i el desenvolupament cognitiu. I això és encara més contradictori si recordem que Vygotsky va elaborar les seves teories en un context (el de la Unió Soviètica) on la igualtat i els serveis socials universals eren una realitat, no una falsa aspiració com ho és en el capitalisme.

Als centres educatius del capitalisme, les mesures dissenyades suposadament per atendre les desigualtats tendeixen, paradoxalment, a aprofundir-les. L'aula no és un espai aïllat ni estèril: és un mirall del món exterior, amb totes les seves contradiccions i desigualtats. Quan intentes integrar alumnes amb diferents situacions psicològiques o socials en aules ordinàries sense els recursos necessaris per atendre les seves necessitats, sorgeixen etiquetes estigmatitzadores, tant entre l'alumnat com entre l'equip docent: el "d'educació especial" que "boicoteja" la classe, el nouvingut que no segueix el ritme, etc. S'individualitza el problema, mentre s'ignora l'arrel estructural que genera aquestes diferències: el model social i econòmic imperant.

Les escoles acaben convertint-se en una jungla caòtica i les conseqüències d'aquest desordre recauen sobre les espatlles de les treballadores i treballadors. El Defensor del Professor del sindicat ANPE, en el seu darrer informe, revela que el 69% dels docents que van acudir al seu servei de suport ho van fer per ansietat, un 16,1% mentre estaven de baixa laboral i un 13,4% patint depressió. En total, es van registrar 2.101 intervencions, 153 més que el curs anterior (un augment del 7,9%). Destaca especialment l'increment dels conflictes entre el professorat i l'administració o el sistema educatiu en el seu conjunt, que van arribar a les 770 reclamacions.

Aquestes dades reflecteixen que tant el Govern espanyol com els executius autonòmics simulen dur a terme reformes educatives sota el discurs de la inclusió i l'equitat però, a la pràctica, aquestes polítiques acaben traduint-se en una major precarietat laboral per a aquells que sostenen el sector, que igual que en la resta de sectors, són les treballadores i els treballadors (de l'educació en aquest cas).

El Partit Comunista Obrer de Catalunya (PCOC) dona suport a

les manifestacions i reivindicacions de la comunitat educativa, avalades per tots els sindicats amb representació a les escoles –públiques, concertades i privades–, però recorda que no hi haurà una solució real sense unitat de classe. La creació d'una central sindical única de classe que aglutini tots els sectors és imprescindible. Perquè les aules són un reflex del context social en què s'insereixen i mentre aquest sigui capitalista, l'educació continuarà sent un retrat de la precarietat i la desigualtat. Per més lleis educatives igualitàries i inclusives que es promulguin, sense un canvi de sistema, continuaran sent paper mullat.

**Per la unitat de tots els sectors en una central sindical
única!**

Per la vaga general!

**Per la fi del capitalisme esgotat i enemic del
desenvolupament!**

Barcelona, 16 de novembre de 2025

Comitè Nacional del Partit Comunista Obrer de Catalunya (PCOC)